

บทที่ 1 บทนำ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย “การสำรวจเอกสาร” โดยการนำข้อมูลที่มีอยู่เท่าที่พอจะ
รวบรวมมาได้ มาสรุปและสังเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมด้าน เอกลักษณ์ และแนวโน้มขององค์
ความรู้สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เนื้อหาในบทที่ 1 นำเสนอแนวคิดที่เป็นที่มาของ
การศึกษาตลอดจนวิธีและขอบข่ายของการศึกษาดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จุดสนใจดังเดิมของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มองว่าเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้
ศิลปะและกลยุทธ์ดำเนินการสร้าง คัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้
ปฏิบัติงานในองค์กร และมีการพัฒนา บำรุงรักษาให้สมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กรสามารถเพิ่มพูน
ความรู้ความสามารถเพื่อทุ่มเททำงานให้กับองค์กร อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกองค์กรมีว่าจะเป็นภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องมีการ
ปรับเปลี่ยนวิธีการและบทบาทในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและสร้างความ
ได้เปรียบในการแข่งขัน หรือกล่าวได้ว่า องค์กรและสถาบันทางวิชาการจะต้องไม่นหยุดนิ่งต่อ
การศึกษาติดตามปัญหา โดยเฉพาะการทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้
สอดรับกับการเปลี่ยนแปลง

ปัจจุบัน เมื่อว่าจะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสามารถนำมาใช้ทดแทนคนได้ในระดับ
หนึ่ง แต่ทรัพยากรมนุษย์ยังคงเป็นทรัพยากรากฐานบริหารที่สำคัญของหน่วยงานทุกระดับ ทุก
ประเภท และนับวันการบริหารทรัพยากรมนุษย์ยิ่งมีความซับซ้อนมากขึ้น มีแนวคิด และเทคนิค
การจัดการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากmany และจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสถาบันการศึกษาเกือบทุกแห่งเปิด
สอนสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ซึ่งทำให้มีการทำวิจัย
ในสาขานี้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการสำรวจองค์ความรู้ของสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทั้งความรู้ที่
มีอยู่ในลักษณะตำรา/หนังสือที่มีอยู่ในสถาบันการศึกษา และความก้าวหน้าหรือปัญหาการบริหาร
ทรัพยากรมนุษย์ที่กำลังได้รับความสนใจในรูปแบบของงานวิจัย ซึ่งคาดหวังว่าการศึกษาดังกล่าว
จะช่วยในการปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนและพัฒนาการวิจัยการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ
หน่วยงานที่ผู้วิจัยสังกัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1.) เพื่อรวมหนังสือประกอบการเรียน และงานวิจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- (2.) เพื่อศึกษาแนวคิดของนักวิชาการที่มีต่อองค์ความรู้และการวิจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- (3.) เพื่อพิจารณาลักษณะเนื้อหาของความรู้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ในตำราเรียน
- (4.) เพื่อพิจารณาสถานภาพงานวิจัยการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในประเทศไทย ปัจจุบันที่เป็นประเด็น การวิจัย ประเภทการวิจัย และวิธีศึกษา

1.3 ขอบเขตการศึกษา

(1.) ด้านแหล่งข้อมูล เอกสารประเภทหนังสือ รวมรวมเฉพาะแหล่งห้องสมุดมหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเป็นการรวบรวมที่ค้นหาด้วยคำหลัก “การบริหารทรัพยากรมนุษย์” และ “การบริหารบุคคล” ส่วนเอกสารประเภทงานวิจัย รวบรวมจาก ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ และเว็บไซด์

(2.) เอกสารประเภทงานวิจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่เป็นภาคนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีการสอนสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่วนใหญ่มีการเผยแพร่เฉพาะชื่อหัวข้อวิจัย แต่การศึกษาครั้งนี้จะรวบรวมเฉพาะเอกสารงานวิจัยที่พอกจะรวมได้ในรูปแบบด้วงงานวิจัยที่มีเนื้อหาครบถ้วน เพื่อทำการสังเคราะห์เนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษางานวิจัยการบริหารทรัพย์เพียงไม่กี่ชิ้น พอที่จะนำเสนอเป็นตัวอย่างเท่านั้น มิได้มุ่งหวังจะนำไปสรุปภาพรวมของงานวิจัยการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ทั้งหมด

(3.) การวิเคราะห์เอกสาร การศึกษาเอกสารการเรียนการสอนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จะศึกษาเฉพาะโครงสร้างเนื้อหาในหนังสือ ส่วนเอกสารด้านงานวิจัย จะพิจารณาเฉพาะ ประเด็น การวิจัย ประเภทการวิจัย และวิธีวิจัย

1.4 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(1.) องค์ความรู้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง ลักษณะของเนื้อหาในหนังสือการบริหารทรัพยากรมนุษย์

(2.) งานวิจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง งานวิจัยที่ผู้วิจัย หรือ หน่วยงาน หรือ แหล่งที่มาของงานวิจัย (เช่น วารสารทางวิชาการ) ระบุว่าเป็นงานวิจัยด้านสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ หรือการวิจัยที่ไม่ใช่สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ แต่ประเด็นการวิจัย (Key word) เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์

(3.) ประเด็นการวิจัย หมายถึง ปัญหาที่เป็นที่มาของงานวิจัยเรื่องนั้น ๆ หรือสิ่งที่งานวิจัย เรื่องนั้น ๆ มุ่งหมายที่จะศึกษา

(4.) ประเภทงานวิจัย หมายถึง ลักษณะงานวิจัยที่จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การจำแนกตามลักษณะของข้อมูล การจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ การจำแนกตามระดับการตอบคำถามการวิจัย

(5.) วิธีวิจัย หมายถึง วิธีการที่ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ในที่นี้ได้กำหนดวิธีวิจัยอย่างกว้าง ๆ คือ การศึกษาจากประชากร การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเพื่ออ้างอิงประชากร และการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงที่ต้องการรายละเอียดในเรื่องนั้น ๆ (purposive)

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(1.) ทราบถึงภาพรวมของเนื้อหาองค์ความรู้ และแนวโน้มการวิจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้การเรียนการสอนด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

(2.) เป็นการจัดทำฐานข้อมูลหนังสือและงานวิจัยการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อประโยชน์ ในการค้นคว้าต่อไป

(3.) กิจกรรมการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนวิชาการวิจัยบริหารทรัพยากรมนุษย์